

Hoe sluit je aan bij de emotionele ontwikkeling van mensen met een verstandelijke beperking?

17 mei 2021

Inleiding

In Nederland en Vlaanderen is de afgelopen jaren steeds meer aandacht gekomen voor de emotionele ontwikkeling van mensen met een verstandelijke beperking. Een veelgebruikte schaal om de emotionele ontwikkeling van cliënten in te schatten is de Schaal voor Emotionele Ontwikkeling (SEO-R², SEO-K of SEO-V). Maar wat doe je nu als een SEO eenmaal is afgenomen? Hoe sluit je in de ondersteuning aan bij de basale emotionele behoeften van een cliënt? Het model voor emotionele ontwikkeling geeft concrete handvatten voor ondersteuning.

Het model voor emotionele ontwikkeling heeft niet tot doel om een cliënt in één vaste ontwikkelingsfase te plaatsen. De ontwikkeling van mensen kan namelijk variëren. Het is een onregelmatig continuüm van vertragingen, versnellingen, achterstanden en sprongen. Het model voor emotionele ontwikkeling helpt wel om aan specifiek gedrag te zien op welk ontwikkelingsniveau een cliënt op dat moment functioneert. Daarmee krijg je inzicht in de basale emotionele behoeften waar je in de begeleiding bij kunt aansluiten. Je krijgt zo een beeld van de binnenwereld van je cliënt. Met het ontwikkelingsdenken en het model voor emotionele ontwikkeling heb je een mooi middel in handen om je cliënt als persoon te leren kennen in plaats van louter op het gedrag te reageren.

Op deze studiedag gaan docenten Filip Morisse en Leen De Neve in op wat het ontwikkelingsdenken inhoudt en hoe het model voor emotionele ontwikkeling effectief kan worden ingezet in de ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking. Daarnaast gaan ze in op de nieuwste ontwikkelingen en ideeën op het gebied van emotionele ontwikkeling: de verschillende schalen en instrumenten, de vertaalslag naar de ondersteuning en het coachen van teams. Zij vullen de theorie aan met hun eigen praktijkervaring. Je oefent tijdens deze studiedag met casuïstiek.

Inhoud van de studiedag

Op deze studiedag gaan docenten Filip Morisse en Leen de Neve in op wat het ontwikkelingsdynamisch model inhoudt en hoe het model voor emotionele ontwikkeling effectief kan worden ingezet in de ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking. Daarnaast gaan ze in op de nieuwste ontwikkelingen en ideeën op het gebied van emotionele ontwikkeling: de verschillende schalen en instrumenten, de vertaalslag naar de ondersteuning en het coachen van teams. Zij vullen de theorie aan met hun eigen praktijkervaring. Er wordt geoefend met casuïstiek.

De volgende thema's komen aan bod:

- Ontwikkelingsdynamisch model van emotionele ontwikkeling
- Fasen en dynamiek in emotionele ontwikkeling
- Van inschatting naar ondersteuning
- Het belang van coaching on the job en dialoog

Programma

10:00	Opening
10:05	Emotionele ontwikkeling van personen met een verstandelijke beperking binnen het ontwikkelingsdynamisch model
11:15	Pauze
11:30	Oefenen in het inschatten van de emotionele ontwikkeling a.h.v. casuïstiek
12:30	Lunchpauze
13:30	Van inschatting naar ondersteuning: concrete handvatten voor de vertaalslag
15:00	Pauze
15:15	Oefenen in het vertalen van de emotionele ontwikkeling van cliënten naar de dagelijkse ondersteuning a.h.v. casuïstiek
17:00	Slot

Doelgroep

Deze cursus is een must voor elke professional die regelmatig geconfronteerd wordt met gedrags- en/of psychiatrische problemen bij personen met een beperking. Voorkennis is niet vereist.

De studiedag is bedoeld voor:

- psychologen, orthopedagogen, vaktherapeuten, teamleiders, managers en begeleiders die werken met mensen met een verstandelijke beperking in hun eigen praktijk, in organisaties voor zorg aan mensen met een verstandelijke beperking, GGZ, verslavingszorg en forensische hulpverlening
- psychologen, orthopedagogen, teamleiders, leraren en interne begeleiders in het speciaal onderwijs.

Docenten

Filip Morisse

Filip Morisse is zorgmanager in het Psychiatrisch Centrum Dr. Guislain (Gent, België). Hij heeft 28 jaar ervaring in de psychiatrie voor observatie en behandeling van volwassenen met een verstandelijke beperking en bijkomende geestelijke gezondheidsproblemen. Daarnaast geeft Filip consultatie/advies en opleiding/vorming aan heel wat voorzieningen en diensten in Vlaanderen en Nederland. Filip is één van de trekkers van de SEN-SEO beweging in Vlaanderen, die expertise verspreidt over de emotionele ontwikkeling van personen met een verstandelijke beperking.. In 2014 startte hij een promotieonderzoek aan de Universiteit van Gent (Emotional Development in persons with intellectual disabilities: A study into the design and the effectiveness of a support method. Promotor: Prof. Dr. S. Vandeveld; co-promotor: Prof. Dr. G. Van Hove). Hij is auteur van meerdere boeken en artikelen over dit thema.

Leen de Neve

Leen De Neve is ortho-agoog in Outreach De Steiger, Psychiatrisch Centrum Dr. Guislain (Gent, België). Ze werkte meer dan tien jaar in de gehandicaptensector, bij teams die jongeren en volwassenen ondersteunen met een verstandelijke beperking. De laatste jaren ondersteunt ze vanuit een mobiel team de (professionele en natuurlijke) omgeving van (jong)volwassenen met een verstandelijke beperking en bijkomende problemen met hun geestelijke gezondheid. Ze is ook doelgroeporthopedagoog voor de cluster 'dubbeldiagnose' van het P.C. Dr. Guislain. Daarnaast geeft ze scholing en opleiding aan ondersteuners en is ze reeds jarenlang mede-trekker van de SEN-SEO-beweging, voornamelijk rond het thema 'van inschatting naar ondersteuning'.

Aanbevolen literatuur

Claes, L., Declercq, K., De Neve, L., Jonckheere, B., Marrecau, J., Morisse, F., Ronsse, E., Vangansbeke, T. (2012). *Emotionele ontwikkeling bij mensen met een verstandelijke beperking*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant nv.

De Neve, L. (Red.), (2015). Brochure 'De juiste vraag'.

Došen, A. (2014). *Psychische stoornissen, probleemgedrag en verstandelijke beperking. Een integratieve benadering bij kinderen en volwassenen*. Assen: Koninklijke Van Gorcum BV.

de Bruin, J., Vonk, J., van den Broek, A. & Twint, B. (Red.). *Handboek emotionele ontwikkeling & verstandelijke beperking*. Amsterdam: Boom.

Morisse, F., & Došen, A. (red.). (2017). *SEO-R². Schaal voor Emotionele Ontwikkeling – Revised²*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant nv.

Morisse, F., Sappok, T., De Neve, L. & Došen, A. (red.) (2017). *SEO-V. Schaal voor Emotionele Ontwikkeling van personen met een verstandelijke beperking– Verkort*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant nv.

Morisse, F., De Belie, E., Blontrock, M., Verhasselt, J. & Claes, C. (Red.). *Emotionele ontwikkeling in verbinding. Coachingsmethodiek voor begeleiders van cliënten met probleemgedrag*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Vorbereitung en studiebelasting

De studiedag is te volgen zonder voorbereiding.

De studiebelasting van deze scholing bestaat uit het aantal contacturen. Het aantal contacturen is 6 uur.

Accreditatie

Accreditatie is aangevraagd bij:

- Het accreditatiebureau NIP K&J / NVO OG
- Als de training wordt geaccrediteerd door NIP K&J / NVO OG, is de studiedag ook geaccrediteerd bij het SKJ. Deze studiedag kan worden opgevoerd voor herregistratie.

Accreditatie is toegekend door:

- Register Vaktherapie

Certificaat en invoeren presentie

Je ontvangt aan het eind van de studiedag een certificaat als bewijs van deelname.

Voor inschrijven en meer informatie: www.fortior.info